

Ülésnap	Napirend	Felszólaló
2002. szeptember 25. (Naplószám: 22.)	A Magyar Távirati Iroda Részvénytársaság 1997., '98., '99. és 2000. évi, valamint 2001. évi tevékenységéről szóló beszámolók, az ezekhez kapcsolódó állami számvevőszéki jelentések, valamint a kulturális és sajtóbizottság által előterjesztett és a beszámolók elfogadásáról szóló országgyűlési határozati javaslatok együttes általános vitája	Dr. Kovács Árpád elnök (expozé)

DR. KOVÁCS ÁRPÁD, az Állami Számvevőszék elnöke:

„Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Országgyűlés! Hölgyeim és Uraim! Megpróbálok nagyon rövid lenni, kapcsolódni a bizottsági elnök úrhoz és az MTI vezérigazgatójához.

Az Állami Számvevőszék ötödik alkalommal tesz eleget a nemzeti hírügynökségről szóló törvény előírásainak, annak a hatálybalépése óta. A célunk az, hogy a kapcsolódó tulajdonosi döntésekhez hozzájáruljunk. Kérem, engedjék meg, hogy az elmúlt évek ellenőrzési tapasztalatainak összegzéseként - kapcsolódva az előttem szólókhoz - felhívjam a figyelmet a vizsgálatok során ismétlődően feltárt jogi és társasági szabályozási hiányosságokra, amelyek megszüntetésének szükségessége meggyőződésem szerint elkerülhetetlen.

Mindenekelőtt szeretném hangsúlyozni, azzal, hogy a tisztelt parlament, a plenáris ülés a napirendjére tűzte az Rt. beszámolójának az általános vitáját, jogi helyzetet teremtett arra, hogy a mérlegek és az eredménykimutatások jóváhagyásra kerüljenek - ezzel az Országgyűlés mint tulajdonos, eleget tesz a törvényben előírt kötelezettségének. Az MTI Rt. ugyanis 1997 óta nem rendelkezik a tulajdonos által jóváhagyott mérleggel és eredménykimutatással, azt hiszem, Magyarországon ez az egyetlen gazdasági társaság, amelynél ez így történik, leszámítva azokat az eseteket, amik a magánszférában előfordulnak, és amelyeket nagyon súlyos szankciókkal illetnek. Így – és ez a kellemetlenebbik része a dolognak – az azóta felhalmozott nyereség összegének felhasználásáról sem dönthetett a vezetőség min-

daddig, ameddig a tisztelt Országgyűlés erről nem dönt, és ez 680 millió forintos összeg, ami jelentős tétel.

Úgy gondoljuk, hogy mindezek a helyzetek nemcsak negligációból származnak, hanem abból, hogy az MTI-ről szóló törvény korszerűsítése szerintünk elkerülhetetlen, ezt a tisztelt Országgyűlés figyelmébe ajánljuk. Egy olyan összehangolt, a nemzeti hírügynökséget, a televíziót, a közmédiákat közös koncepcióba helyező kezelést kellene megközelíteni pénzügyi szempontból is, amely ellenőrzési szempontból is egységes helyzetet teremt, ugyanis az MTI Rt. közvetlen tulajdonosa az Országgyűlés. Az Rt. működése során számos alkalommal kell a gazdasági társaságokról szóló törvény szerint döntést kérni a tulajdonostól, az Országgyűlés működése pedig szükségszerűen nem teheti lehetővé, hogy a szükséges döntések egy társasági működéshez alkalmazkodóan történjenek meg, és ez meglehetősen abszurd helyzet, tisztelt Országgyűlés.

Nem tisztázott a tulajdonosi tanácsadó testület szerepe, a tulajdonos és a társaság között elfoglalt helyzete. A részvénytársaság irányító szervezetének felépítése eltér az általánostól, nincs igazgatóság, ezt a feladatot az elnök látja el. Az Országgyűlés, a tulajdonosi tanácsadó testület, a felügyelőbizottság és az MTI Rt. elnöke között megosztott a tulajdonosi jogok gyakorlása.

A vonatkozó jogszabályok és az Rt. alapító okirata nem adnak eligazítást a tekintetben, hogy a társaság közszolgálati feladatai ellátásához szükséges mértékű állami támogatás összegét kinek, milyen feladatmeghatározás, kritériumrendszer és számítás alapján kell megalapozni, a támogatás összege mire nyújtson fedezetet, a javaslatot kinek kell benyújtani. Mindezek hiánya nehezíti a támogatás célszerű és eredményes felhasználásának ellenőrzését, és megint csak olyan abszurd helyzetet teremt, mint amiről az elnök úr szólt, hogy az Országgyűlés segítségét kéri ahhoz, hogy a választási pluszfeladatokkal kapcsolatos pénzeszközöket a korábbi ígéreteknek megfelelően megkapja.

A nemzeti hírügynökségről szóló törvény megfogalmazásából adódóan az állami támogatások felhasználása során értelmezési zavart okoz, hogy a törvényben biztosított támogatások célja a nem kellő pontossággal meghatározott közszolgálati feladatokkal függ össze. Pontosításra szorul továbbá a társaság képződött nyeresége, illetve eredménytartaléka felhasználásával kapcsolatban is, mivel ezek felhasználását is a közszolgálati feladatokkal összefüggésben határoz-

za meg a törvény. Amíg a társaság könyvelésében nem különítik el a közszolgálati feladatokkal kapcsolatos bevételeket és kiadásokat, addig a törvényben megjelent közszolgálati célú felhasználás nem követhető nyomon, és nem is ellenőrizhető. Az általam elmondottak a társaság megalapítása óta folyamatosan fennállnak.

Tisztelt Országgyűlés! A társaság főbb gazdálkodási mutatói a vizsgált időszakban javultak. Az eladósodottsága csökkent, a likviditása javult. A befektetett üzletrészek viszont rontották a társaság eredményét; a költségvetési támogatás felhasználása szabályozatlan volt; termékekre és szolgáltatásra vonatkozó elő- és utókalkulációval nem rendelkezett. E hiányosságok a gazdálkodás tervezhetőségét, eredményességét és ellenőrizhetőségét is kedvezőtlenül befolyásolták.

Az alapítás óta eltelt időszak összevont adatai alapján az MTI Rt.-nek a befektetések között nyilvántartott társaságaiból gazdasági előnye nem származott. Az ÁSZ korábban már többször javasolta a társaságok megszüntetését, ugyanis a százszázalékos üzletrésztulajdon jogszabályba ütközött. 2001-ben csak az MTI Fotó Kft. kényszerű végelszámolása kezdődött meg.

A helyszíni ellenőrzések megállapításainak hasznosítása mellett javasoltuk a kormánynak, hogy kezdeményezze - és ezért javasoljuk - a nemzeti hírügynökségről szóló törvény, az MTI Rt. létrehozásáról szóló országgyűlési határozat és az MTI Rt. alapító okirata módosítását, az Rt.-re vonatkozó tulajdonosi jogosítványok, az eljárási rendek és a döntési folyamatok, valamint a közfeladatok szükséges mértékű támogatásának pontosítása és szabályozása érdekében.

Tisztelt Országgyűlés! Ezúton szeretném megköszönni a kulturális és sajtóbizottságnak, a költségvetési bizottságnak, valamint a számvevőszéki bizottságnak, hogy megállapításainkat, javaslatainkat elfogadták; külön köszönöm, hogy Pető Iván úr erre utalt a határozati javaslat tervezetében, és mindez tükröződik a kulturális és sajtóbizottság határozati javaslatában. Kapcsolódva az előző napirendhez: munkánk figyelembevételének tartjuk azt a kezdeményezést, amely alapján reméljük, hozzájárulhatunk az MTI-vel kapcsolatos fenti problémák megoldásához.

Tisztelt Országgyűlés! Az ellenőrzéseink alapján javaslom - az Állami Számvevőszék, az MTI ellenőre nevében - az MTI Rt. beszámolójának elfogadását, tisztelettel kérem a mérleg- és eredménykimutatásának a jóváhagyását.

Köszönöm a figyelmüket.” (Taps)